T096 ATĐ 8 (32) Luận Tỳ Bà Sa Q3-Xứ của Năm Kiết Phần Trên

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

Phaàn Thöù Möôøi: XÖÙ CUÛA NAÊM KIEÁT PHAÀN TREÂN

Naêm kieát phaàn treân laø: AÙi cuûa coõi Saéc, aùi cuûa coõi Voâ Saéc, ñieäu (traïo cöû), maïn, voâ minh. Hoûi: Naêm kieát phaàn treân coù tính chaát gì? Ñaùp: Saéc aùi: AÙi cuûa coõi Saéc, do tö duy ñoaïn. Voâ Saéc aùi: Laø AÙi cuûa coõi Voâ Saéc, do tö duy ñoaïn. Ñieäu, maïn, voâ minh: do tö duy cuûa coõi Saéc, Voâ Saéc ñoaïn. Taùm thöù naøy laø taùnh cuûa naêm kieát phaàn treân. Ñaây laø taùnh cuûa kieát phaàn treân ñaõ gieo troàng nôi thaân hieän coù moät caùch töï nhieân. Ñaõ noùi taùnh cuûa naêm kieát phaàn treân xong, tieáp theo noùi veà haønh. Hoûi: Vì sao goïi laø kieát phaàn treân? Phaàn treân coù nghóa gì? Ñaùp: Daãn ñeán thöôïng ñoïa sanh phöôïc cuûa coõi thöôïng thöôïng cho neân goïi laø phaàn treân. Hoûi: Neáu daãn ñeán thöôïng ñoïa sanh phöôïc coõi thöôïng thöôïng thì goïi laø phaàn treân, thì khoâng neân laäp löu. Vì ôû ñaây cuõng bò loâi cuoán xuoáng caùc caûnh giôùi, caùc coõi, caùc loaøi, troâi laên trong sinh töû? Ñaùp: Khoâng ñuùng. Hoûi: Neáu khoâng nhö vaäy thì theá naøo? Ñaùp: Vì caùc coõi neân laäp kieát phaàn treân. Vì chuùng sinh kia daãn ñeán thöôïng ñoïa, vì söï raøng buoäc ôû coõi thöôïng thöôïng. Vì giaûi thoaùt, vì chaùnh trí, vì Thaùnh ñaïo vaø vì phaùp thieän neân laäp löu. Töø ly sinh ñeán coõi ñeä nhaát höõu, neân noùi laø döôùi. Vì giaûi thoaùt, vì chaùnh trí, vì Thaùnh ñaïo, vaø vì phaùp thieän neân laäp löu. Toân giaû Baø-Baït-la-traø cuõng noùi: Sinh leân treân, sanh xuoáng döôùi trong thôøi gian laâu, theá neân goïi laø löu. Hoaëc noùi: Kieát phaàn treân naøy laø sinh leân coõi treân, khoâng sinh xuoáng coõi döôùi. Hoûi: Vôùi luaän ñieåm naøy, sinh ra luaän môùi: Vì sao naêm kieát phaàn treân sinh ôû coõi treân, khoâng ôû coõi döôùi? Ñaùp: Kieán ñeá do tö duy döùt kieát cuõng sinh leân coõi treân, cuõng sinh xuoáng coõi döôùi. Kieát phaàn treân naøy hoaøn toaøn do tö duy ñoaïn. Vì leõ naøy neân sinh leân coõi treân, khoâng sinh xuoáng coõi döôùi. Hoaëc noùi: Nhöõng kieát phaàn treân chæ coù trong yù caùc baäc Thaùnh coù theå ñaït döùt ñoaïn töø chaúng phaûi cuûa phaøm phu. Trong yù cuûa baäc Thaùnh A-na-haøm kia coù theå ñaït ñöôïc döùt töø, chaúng phaûi cuûa Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm. Hoûi: Theo luaän ñieåm naøy laïi sinh ra luaän môùi: Vì sao trong yù cuûa baäc A-na-haøm ñoái vôùi kieát phaàn treân coù theå döùt töø ñöôïc, khoâng phaûi laø

Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm? Ñaùp: Töùc nhöõng ñieàu nhö treân ñaõ noùi, chuùng sinh aáy sinh leân coõi treân, khoâng sinh xuoáng coõi döôùi. Nhö Tu-ñaø-hoaøn, Töø ñaø haøm cuõng sinh leân coõi treân, cuõng sinh xuoáng coõi döôùi, coøn A-na-haøm thì hoaøn toaøn sinh leân coõi treân, khoâng sinh coõi döôùi. Hoaëc noùi: Nghóa laø vöôït qua coõi vaø chöùng quaû. Vöôït qua coõi laø coõi Duïc. Ñaéc quaû laø quaû A-na-haøm. Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm duø ñaéc quaû, nhöng chöa vöôït qua coõi. Hoaëc noùi: Töùc laø vöôït qua coõi vaø naêm kieát phaàn döôùi bieát heát haún.

Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm cuõng khoâng vöôït qua coõi, cuõng khoâng bieát heát haún caùc kieát phaàn döôùi. Hoaëc noùi: Noùi ñaéc quaû, thöïc haønh caùc coâng ñöùc, khoâng laøm ñieàu aùc. Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm duø ñaéc quaû, nhöng hoï cuõng thöïc haønh caùc coâng ñöùc, cuõng laøm ñieàu aùc. Hoaëc noùi: Töùc laø chöùng ñaéc quaû khoâng ñoàng vôùi caùc haønh söï chuyeån bieán cuûa phaøm phu. Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm tuy chöùng ñaéc quaû nhöng ñoàng vôùi caùc haønh söï chuyeån bieán cuûa haøng phaøm phu. Taïo caùc ñoäng taùc, daáy khôûi haønh vi cuûa thaân, mieäng, ôû chung vôùi vôï con, caát giöõ vaøng baïc, caùc thöù thôm quyù, ñeo traøng hoa, thaân naèm giöôøng cao, roäng, xuùc chaïm ngöôøi nöõ, caû hai gaàn nhau. A-na-haøm khoâng bao giôø coù vieäc naøy. Hoaëc noùi: Sau khi ñaéc quaû, khoâng coøn trôû laïi theá gian, khoâng vaøo thai meï, khoâng coù söï lieân heä vôùi tuø nguïc, khoâng coøn ôû trong sinh taïng, thuïc taïng nöõa. Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm duø ñöôïc quaû, nhöng vaãn coøn vieäc naøy. Vì lyù do aáy, neân naêm kieát phaàn treân coù theå ñöôïc döùt tröø ôû trong yù cuûa quaû A-na-haøm, khoâng phaûi ôû quaû vò khaùc. Hoûi: Vì sao moät aùi ñöôïc laäp thaønh hai kieát phaàn treân, ñieäu (traïo cöû) maïn, voâ minh laïi chæ laäp moät? Ñaùp: Neân laäp, neáu chöa laäp phaûi bieát laø do Ñöùc Theá Toân noùi chöa troïn veïn veà nghóa hieän, nghóa moân hieän, nghóa löôïc hieän, nghóa ñoä, neân bieát. Hoaëc noùi: Phaät, Theá Toân ñoái vôùi phaùp chaân ñeá, ngoaøi phaùp chaân ñeá, caùc phaùp khaùc khoâng theå vöôït qua. Phaät bieát töôøng taän veà phaùp taùnh, bieát heát caùc haønh, caùc phaùp coù theå ñaûm nhaän söï laäp rieâng kia, khoâng theå khoâng laäp rieâng. Hoaëc noùi: Hieän hai moân, hai löôïc, hai ñoä, hai ngoïn ñuoác, hai ngoïn ñeøn, hai tia saùng, hieän hai soá. Nhö aùi ñöôïc laäp thaønh hai kieát phaàn treân. Cuõng theá, ñieäu, maïn, voâ minh, cuõng phaûi laäp hai. Nhö ñieäu, voâ minh,

maïn chæ laäp moät kieát phaàn treân, aùi cuõng phaûi laäp moät kieát phaàn treân aáy, leõ ra coù boán, leõ ra phaûi coù taùm kieát phaàn treân, cho neân noùi hieän hai moân cho ñeán hieän hai soá. Hoaëc noùi: AÙi ñöôïc döùt tröø ôû giôùi, döùt tröø ôû ñòa, döùt tröø ôû chuûng. Hoaëc noùi: Vì aùi neân chöùa ñöïng taát caû kieát. Vì theá cho neân aùi ñöôïc laäp hai kieát phaàn treân, ñieäu, maïn, voâ minh chæ ñöôïc laäp moät. Hoûi: Nhö thuøy, ñieäu, caû hai ñeàu coù, trong ba coõi coù, naêm thöù, taát caû yù nhieãm oâ ñeàu coù theå ñöôïc, treân vì sao ñieäu thì laäp kieát phaàn treân maø khoâng laäp thuøy? Ñaùp: Vì phaùp chaân ñeá Phaät noùi, ngoaøi phaùp naøy ra khoâng phaùp naøo coù theå vöôït qua. Ñöùc Phaät bieát heát phaùp taùnh, bieát heát caùc haønh, nghóa laø coù töôùng cuûa phaàn treân thì laäp kieát phaàn treân, khoâng coù töôùng kieát phaàn treân thì khoâng laäp bieát phaàn treân. Hoaëc noùi: Ñaây nghóa laø nhieàu tai hoïa, loãi naëng, khoå nhieàu, vì laém tai hoïa, neân kinh cuûa Baø-tu-maät cheùp: Trong baát thieän ñaïi ñòa, vì nhieàu tai hoïa, neân luaän Thi Thieát ñaõ noùi: Luùc phaøm phu khôûi leân söû duïc, lieàn phaùt sinh naêm phaùp: 1. Söû duïc aùi. 2. Haït gioáng cuûa söû duïc aùi. 3. Söû voâ minh. 4. Haït gioáng cuûa söû voâ minh. 5. Ñieäu. Vì nhieàu tai hoïa neân trong A-tyø-ñaøm Taïp Kieàn-ñoä coù hoûi: Theá naøo laø söû, voâ minh baát coäng? Theá naøo laø trieàn, ñieäu baát coäng? Vì thuøy naøy khoâng chöùa ñöïng laém tai haïi, khoâng gaây ra nhieàu loãi naëng,

khoâng phaûi khoå nhieàu, vì theá cho neân khoâng laäp thuøy trong kieát phaàn treân. Hoaëc noùi: Ñieäu naøy coù theå khôûi yù ôû boán chi, naêm chi ñònh, coøn thuøy kia thì thuaän theo ñònh. Laïi nöõa, neáu yù ôû thuøy nhieàu thì ñieäu kia seõ nhanh choùng phaùt ra ñònh. Vì theá cho neân ñieäu ñöôïc laäp trong kieát phaàn treân, khoâng laäp thuøy. Hoûi: Naêm kieát phaàn treân, ñieäu coù phaûi laø taùnh cuûa kieát hay khoâng? Neáu laø taùnh cuûa kieát thì vì sao trong kinh cuûa Toân giaû Baø-tu- maät cho laø chung? Kinh aáy noùi: Phaùp kieát, vì sao chín kieát khoâng phaûi laø phaùp kieát? Theá naøo laø töø chín kieát roài, phaùp coøn laïi laø kieát, chaúng phaûi taùnh cuûa kieát, kinh naøy laøm sao hieåu? Trong ñaây noùi naêm kieát phaàn treân: AÙi saéc, aùi Voâ Saéc, ñieäu, maïn, voâ minh, laø khi soaïn luaän naøy xong, noùi laø

taùnh cuûa kieát. Hoûi: Vì theá cho neân trong kinh naøy laäp naêm kieát phaàn treân. Vôùi kinh cuûa Baø-tu-maät laøm sao hieåu? Kinh aáy noùi: Phaùp kieát, vì sao chín kieát khoâng phaûi laø phaùp kieát? Theá naøo laø töø chín kieát roài, coøn phaùp khaùc? Laø ngoaøi kinh naøy noùi nhö theá. Kinh naøy neân nhö theá. Phaùp bieát vì sao coù chöùa kieát, vaø naêm ñieäu cuûa phaàn thöôïng laø chaúng phaûi phaùp kieát. Vì sao töø chín kieát vaø caùc phaùp khaùc nhö naêm ñieäu phaàn thöôïng. Ngoaøi ra, kinh naøy noùi nhö theá.Vì sao kinh naøy ôû nöôùc Keá-taân khoâng coù thuyeát aáy? Leõ ra phaûi noùi, neáu chöa noùi thì vì yù gì? Ñaùp: Sö nöôùc Keá-taân aáy noùi: Naêm kieát phaàn treân, ñieäu khoâng nhaát ñònh, hoaëc laø kieát, hoaëc khoâng phaûi kieát. Hoaëc ngöôøi coù kieát, hoaëc ngöôøi khoâng coù kieát. Coù luùc kieát, coù luùc chaúng phaûi kieát. Hoaëc laø kieát, hoaëc khoâng phaûi kieát, nghóa laø coõi Saéc, Voâ Saéc laø kieát, coõi Duïc thì khoâng phaûi kieát. Hoaëc ngöôøi coù kieát, hoaëc ngöôøi khoâng coù kieát, nghóa laø yù cuûa baäc Thaùnh coù theå ñöôïc laø kieát, yù cuûa ngöôøi phaøm phu coù theå ñöôïc laø chaúng phaûi kieát. Coù khi laø kieát, coù khi chaúng phaûi kieát: Noùi laø yù cuûa A-na- haøm trong baäc Thaùnh kia coù theå ñaït ñöôïc laø kieát. Noùi laø yù cuûa Tu-ñaø- hoaøn, Tö-ñaø-haøm coù theå ñaït ñöôïc laø chaúng phaûi kieát, vì khoâng nhaát ñònh, neân hoaëc laø kieát, hoaëc chaúng phaûi kieát. Hoaëc ngöôøi coù kieát, hoaëc ngöôøi khoâng coù kieát, coù luùc laø kieát, coù luùc chaúng phaûi kieát. Vì theá cho neân khoâng laäp trong kieát. Hoûi: Trong luaän naøy laïi coù luaän phaùt sinh. Vì sao ñieäu cuûa coõi Saéc, coõi Voâ Saéc ñöôïc laäp laø kieát, coøn ñieäu ôû coõi Duïc khoâng ñöôïc laäp laøm kieát? Ñaùp: Vì coõi Duïc chaúng phaûi ø coõi ñònh, chaúng phaûi ñòa tö duy,

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.